

OPIS DOROBKU ZESPOŁU PLACÓWEK CARITAS W PROSZOWICACH

Bardzo trudno jest przedstawić 25 lat naszej pracy, ponieważ tak naprawdę działalność Domu Brata Alberta rozpoczęła się 10 lat wcześniej, kiedy to wspólnie z ówczesnym proboszczem ks. Janem Iłczykiem i we współpracy Polskim Czerwonym Krzyżem postanowiliśmy stworzyć placówkę w Proszowicach, w której można było przygotowywać posiłki dla ludzi ubogich. Pomysł był taki, aby zagospodarować i wyremontować stary budynek dawnego wikariatu. Nie było to łatwe zadanie, ponieważ budynek był mocno zdewastowany. Udało nam się go jednak w zasadzie czynem społecznym doprowadzić do stanu używalności i tak powstało serce domu, czyli kuchnia oraz 3 pomieszczenia służące do spożywania posiłków i różnego rodzaju spotkań

Pomieszczenie, w którym mieściła się kuchnia węglowa było dosyć małe. Tam mieściło się wszystko i lodówki, i zmywalnia, i stoły do przygotowania posiłków. Żeby móc ugotować obiad trzeba było rozpalić pod kuchnią węglem, który nosiło się w wiaderku stromymi schodami z piwnicy. Są wśród nas goście, którzy doskonale pamiętają warunki, ale i klimat tego budynku. Tu zbierały się codziennie opiekunki, które świadczyły pomoc osobom niesamodzielnym pokonując często pieszo po kilka kilometrów dziennie, aby donieść obiad i świadczyć pomoc osobom samotnym.

To tu zorganizowaliśmy pierwszą wigilię, pierwsze piękne spotkania dzieci ze Świętym Mikołajem, to tu spotykały się matki dzieci niepełnosprawnych i tu rodziło się wiele inicjatyw społecznych lat 90-tych.

Między innymi z inicjatywy pani Lee Elisabeth Hölscher-Langner – żony Pierwszego Konsula Generalnego Niemiec w Krakowie zrodził się pomysł inicjatywy rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych w ich miejscu zamieszkania. Koło Przyjaciół Proszowic z Fichtenberga do dziś wspiera finansowo to zadanie. Przez kilka lat rehabilitowanych było ponad dwadzieścioro dzieci, również z inicjatywy Pani Elisabeth kierowani byli do nas wolontariusze z Niemiec do pomocy w opiece nad dziećmi niepełnosprawnymi.

Wtedy też działał Klub Ojców Samotnie Wychowujących Dzieci (cenna inicjatywa, bo zwykle mówi się i kieruje pomoc do samotnych matek, a przecież byli i są ojcowe, którzy potrzebują wsparcia).

W 1995 roku Parafia rozpoczęła budowę nowej placówki przy zaangażowaniu władz samorządowych oraz Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie.

W roku 1997 na Błoniach krakowskich miało miejsce uroczyste poświęcenie przez Św. Jana Pawła II kamienia węgielnego pod budowę nowego domu im. Św. Brata Alberta.

Dokończenie budowy możliwe było dzięki przekazaniu w roku 2000 działalności Domu Brata Alberta Caritas Kieleckiej.

Przejęliśmy już trochę zdewastowaną rozpoczętą budowę w stanie surowym. Należy docenić zaangażowanie w tym czasie Starostwa Powiatowego, a w szczególności ówczesnej Pani Sekretarz Ewy Mroczek, która była pomysłodawczynią i autorem projektu „Domino” był to – projekt PFRON – likwidacja barier architektonicznych w Powiecie Proszowickim.

Nowy budynek został oddany do użytkowania w 2003 roku, a jego uroczystego poświęcenia dokonał ks. biskup Kazimierz Ryczan.

W roku 2000 powstały równolegle Środowiskowy Dom Samopomocy. Początkowo zajęcia odbywały się w pomieszczeniach domu parafialnego w październiku 2000 r. nastąpiło uroczyste poświęcenie nowej siedziby.

Obecny na uroczystości ks. Dyrektor Stanisław Słowik powiedział wówczas – cytuję „Dom, który dzisiaj uroczystie otwieramy, jest kontynuacją prowadzonej w Proszowicach od lat działalności na rzecz osób potrzebujących pomocy. Mamy nadzieję, że włączenie się do tego dzieła Caritas pozwoli bardziej rozwijać system różnorodnych działań pomocowych” – i to były chyba prorocze słowa.

Korzystając z nowych pomieszczeń kuchennych zaczęliśmy przygotowywać gorące posiłki dla dzieci i dowozić do szkół na terenie gminy. Bywało, że dziennie gotowaliśmy około 350 posiłków.

W 2003 roku otworzyliśmy Ognisko Wychowawcze dla 20 dzieci z rodzin wieloprotoblowych. Obecnie Ognisko przekształcono w funkcję Świetlicy Środowiskowej

W roku 2005 na 9-arowej działce przy ul. 3 Maja 2 zainicjowano budowę **pierwszego w Polsce Ogrodu Biblijnego**. Prace przy budowie trwały 3 lata i w 2008 nastąpiło jego uroczyste otwarcie i poświęcenie, którego dokonał ks. biskup Kazimierz Gurda.

Projektantami Ogrodu byli dr hab. Zofia Włodarczyk i dr arch. Leszek Bylina z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Ogród zdobią nie tylko rośliny, można w nim podziwiać rzeźby profesora Karola Badyny i wiele napisów edukacyjnych i cytatów z Biblii.

Ogród jest wyjątkowym miejscem w naszym środowisku. Odwiedzają go nie tylko mieszkańcy Proszowic, ale również turyści z całej Polski. Ogród jest piękny o każdej porze roku i zawsze niesie wartość edukacyjną.

Jest to miejsce bardzo ważne dla naszych uczestników, ponieważ to w nim odbywają się zajęcia hortiterapii.

W 2012 roku w ramach projektu „Hortiterapia jako niestandardowa forma terapii” powstała ścieżka sensoryczna, która wspiera rozwój psychoruchowy uczestników ŚDS.

Szybko okazało się, że nowy budynek jest dla nas za ciasny i na to też ks. Dyrektor znalazł rozwiązanie. 8 października 2013 r. został podpisany akt notarialny zakupu nieruchomości, dawnych magazynów zbożowych na ul. Kolejowej 4 w Proszowicach. W budynku ruszyły bardzo intensywne prace remontowe i już w jesieni tego roku uruchomiliśmy w ramach programu „Trampolina” mieszkania dla 20 osób zagrożonych bezdomnością, doświadczających przemocy, opuszczających zakłady karne oraz dla innych osób zmotywowanych do zmian dążących do usamodzielnienia się. Był to wieloletni program Wojewody Małopolskiego z dużą skutecznością pomocy.

Chcielibyśmy dziś pokazać, jak wyglądał budynek, który poddaliśmy gruntownej adaptacji w celu dostosowania go do użytkowania przez mieszkańców. Stan budynku był bardzo zły. Wymagał szeregu prac i dużych nakładów finansowych. Program ten był kontynuowany w latach 2013 -2017 remontu kapitalnego. Łącznie pomocą objętych zostało 61 osób, z których ponad 60% usamodzielniało się.

Obecnie posiadamy 14 mieszkań, w których przebywa 15 osób po różnych kryzysach.

W I etapie została wyremontowana 1/3 budynku z przeznaczeniem na mieszkania. Zadawaliśmy sobie pytanie - co zrobić i jak zagospodarować pozostałą część budynku? Zrodził się pomysł, aby w dalszej kolejności poszerzyć działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Zajęliśmy się adaptacją otwartych hal magazynu zbożowego na potrzeby filii Środowiskowego Domu Samopomocy. Bardzo trudno było zaadaptować wielką halę magazynową na potrzeby pracowni terapeutycznych, jednak po latach widać, jak się to udało.

Po niespełna dwóch latach w styczniu 2015 roku nastąpiło otwarcie filii ŚDS dla 63 osób niepełnosprawnych.

Zostało jeszcze do zagospodarowania jedno piętro. Pomyśleliśmy o seniorach i w partnerstwie z samorządem gminnym powstała placówka Senior+ - miejsce przyjazne seniorom i wielce pomocne dla tej grupy osób.

Od 2015 roku na ul. Kolejowej funkcjonuje również magazyn żywności, w którym gromadzimy produkty spożywcze pozyskiwane między innymi w ramach Programu Spiżarnia Caritas. W magazynie przechowywane są również produkty pozyskiwane w ramach Ogólnopolskiej Zbiórki Żywności Caritas „Tak Pomagam” Zebrana żywność w ciągu roku trafia do osób najbardziej potrzebujących. Wielkanoc i Boże Narodzenie to okresy, kiedy wydajemy jej najwięcej, każdorazowo mniej więcej dla około 400 osób otrzymuje paczki świąteczne.

Od lat jesteśmy filią kieleckiego magazynu żywności i dystrybuujemy żywność w ramach Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej. To do naszego magazynu trafia ponad 90 ton żywności rocznie, którą odbierają między innymi gminy: Słominki, Miechów, Czarnocin, Smardzowice.

Dla orientacji chcę zaznaczyć, że do mieszkańców Proszowic i okolic trafia rocznie ponad 20 ton żywności z Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej.

W naszej codziennej pracy realizujemy różnego rodzaju projekty, bierzemy udział w programach i różnych akcjach pomocowych na terenie całego kraju, jak na przykład:

- Zbiórki żywności (2 razy w roku, 12 sklepów, ponad 120 wolontariuszy),
- Spiżarnia Caritas (sklepy Pelo i Biedronka), - przez cały tydzień
- Program „Na codzienne zakupy” Fundacja Biedronki (od 15 do 20 kart, na zakupy żywności
- Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową (dystrybucja żywności unijnej), dla kilku tysięcy osób potrzebujących w Proszowicach i okolicy.
- Koszyczek Wielkanocny (około 400 osób), otrzymuje paczki na święta

- Wigilijne Dzieło Pomocy (spotkanie wigilijne i paczki dla około 400 osób), każdego roku
- Pomoc doraźna i łagodzenie skutków różnych zdarzeń losowych, to między innymi duże zaangażowanie naszej placówki podczas powodzi, pomocy Ukrainie i uchodźcom z Ukrainy, opieka nad dziećmi z Ukrainy, włączanie się w pomoc osobom poszkodowanym w wyniku klęsk żywiołowych i zdarzeń losowych.

W naszej placówce mają miejsce różne wydarzenia cykliczne. Organizowaliśmy przez wiele lat:

- wakacyjne zajęcia dla dzieci pt. „Wakacje za grosik” (Dzień Proboszcza, zajęcia w Ogrodzie Konsula, i wiele innych atrakcji ubogacało ten program)
- Akcje Tornister – wyposażenie do szkoły dzieci z rodzin wielodzietnych i ubogich – szczególnie w latach minionych.
- koncerty w Ogrodzie Biblijnym,
- Festiwal Święta Ogródów wspólnie z Ogirodem Botanicznym w Krakowie,
- Małopolskie Festiwale Piosenki Osób Niepełnosprawnych – w tym roku Jubileuszowy X Festiwal, będzie szczególna atrakcją.

- spotkania dzieci ze Świętym Mikołajem,
- spotkania przy wigilijnym stole, - wydarzenie wpisało się trwale w kalendarz naszych działań.

Jesteśmy realizatorami kilkudziesięciu projektów skierowanych do seniorów, osób niepełnosprawnych, dzieci i wszystkich potrzebujących naszego wsparcia.

Jednym z ważniejszych projektów od roku 2017 jest Małopolski Tele-Anioł. Jest to największy w Polsce projekt tele-opiekuńczy realizowany w partnerstwie z samorządem Województwa Małopolskiego.

Pierwsza edycja tego projektu trwała 5 lat. Naszym zadaniem było stworzenie sieci wsparcia społecznego osobom niesamodzielnym w miejscu zamieszkania. Zatrudniliśmy w tym okresie około 1500 osób świadcząc usługi opiekuńcze na terenie całego Województwa Małopolskiego dla ponad 2 000 osób. Obecnie trwa druga edycja, ale już tym razem podzieliliśmy się działalnością z Caritas Archidiecezji Krakowskiej. Biuro tego projektu mieści się w naszej placówce przy ul. Kolejowej 4.

Na przestrzeni tych lat nasza placówka gościła wiele znakomitych osobowości:

- Pierwszego Konsula Generalnego Niemiec dr Laurids Hölscher z żoną Elisabeth Hölscher-Langner – ta przyjaźń trwa już ponad 25 lat,
- Markiza Mariorje Salisbury – fundacja przyznająca stypendia,
- Pastor Niels Hueck – założyciel Koła Przyjaciół Proszowic w Fichtenbergu,
- Kamila Stocha z żoną,
- Prezydenta Andrzeja Dudę,

- Marszałkowie Województwa Małopolskiego (Marek Nawara, Wojciech Kozak, Łukasz Smółka, Marta Malec-Lech),
 - Profesor Akademii Muzycznej Mariusz Sielski,
 - Anna Dymna,
 - Anna Szałapak,
 - Ojciec Leon Knabit,
 - Dr hab. Zofia Włodarczyk,
 - Profesor Karol Badyna,
 - Ks. Biskupi Kieleccy
- i wiele innych znakomitości.

Nie sposób jest 25 lat, a tak naprawdę 35 lat naszej działalności przedstawić Państwu w tak krótkim czasie. Ale cieszymy się, że na przestrzeni tych lat nasza praca i nasza działalność została zauważona. Otrzymaliśmy w roku 2006

- Kryształ soli, nagrodę dla najlepszej organizacji pozarządowej od Marszałka Województwa Małopolskiego,
- Kapituła Regionu Małopolsko-Świętokrzyskiego przyznała Lodołamacza Specjalnego naszej placówce,
- Amicus Hominum nagroda Marszałka Województwa Małopolskiego,
- Kryształ Soli po raz drugi w kategorii polityka społeczna – prorodzinna nagroda Marszałka Województwa Małopolskiego,
- nagroda Primus in Agendo przyznana przez Ministerstwo Polityki Społecznej.

Szanowni Państwo, to wszystko nasza wspólna praca. Ogromne zaangażowanie ks. dyrektorów Ks. Stanisława Słowika i Ks. Krzysztofa Banasika, Parafii, władz wojewódzkich i samorządowych, a nade wszystko pracowników tej placówki, tych obecnych i tych sprzed 25 lat, wspólnym wysiłkiem tworzyli te dzieła.

Szanowni Państwo czym dla nas i dla tych, którym pomagamy jest Placówka Caritas w Proszowicach? W odpowiedzi przytaczam kilka wypowiedzi naszych podopiecznych: Caritas to radość, zaufanie do innych, przyjaźń, drugi dom, możliwość rozwoju, siła marzeń.”

W imieniu całej naszej społeczności, pracowników i podopiecznych dziękujemy za wszelkie dobro, którego na przestrzeni tych 25 lat doświadczaliśmy od Państwa licząc na dalszą współpracę.